

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Podług gazet północno-amerykańskich, namięnione już dawniej surowe prawo przeciwko pojedynkom, przelożone Kongresowi, przeszło w Izbie Reprezentantów w Waszyngtonie 61 głosi przeciwko 37. Prawo to, zabicie przeciwnika w pojedynku uznaje za zabójstwo, i tak go karze. I sekundanci będą ukarani, gdyby nawet pojedynk na umówionem miejscu zaszyły, nie pociągnął za sobą śmierci jednego z walczących.

(G. W.)

Hiszpanija.

Wiadomości z Madrytu z d. 10. Kwietnia donoszą: Zdaje się, że Król Jmć, ponieważ wojska Francuzkie Pampelunę, San Sebastian i Jakę niebawem opuszczą, nietylko Nawarrę, lecz i Baskijskie prowincyje odwiedzi.

Podług wiadomości z Hawanny, zawinął tamże okręt liniowy Souverain wraz z 5cią okrętami przewozowemi. Nateraz mamy na wyspie Kubie dobrze uzbrojonego wojska 20,000 ludzi. Admiral Laborde dowodzi eskadrą, złożoną z 2 okrętów liniowych, po 74, 7 fregat po 40 do 50, 4 brygów po 16 do 22 dział, i innych mniejszych, w ogóle z 15 okrętów. Z temi potączy się niebawem nowa fregata o 50 działach, stojąca w gotowości w Kadyxie, i jeden okręt liniowy o 74 działach, który nzbrają w Ferrolu.

W Santander (w Biskaji) odkryto i aresztowano jednego z hersztów spisku, przez który okręt liniowy Azyja wydany został Meksykanom.

(G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Xiążę Leopold Sasko - Koburski powrócił znnowu do Londynu z podróży na ląd stały.

W dnia 17. Kwietnia odprawiono pierwszy raz po świętach Wielkanocnych obrady parlamentowe.

Kuryjer donosi z żalem, że prawo do znieśnienia akt świadectwa i korporacyj i w Izbie wyższej zostało dobrze przyjęte; że zasiadający Arcybiskupi i Biskupi żadnego w témże niebezpieczeństwa dla panującego Kościoła Anglikańskiego nie widzieli, a nawet dwóch z nich prawo to

wspierało. Kuryjer sądzi, że przeto związek między Kościołem i Rządem jest osłabiony, że pierwszym skutkiem tej powolności dla protestanckich dissydentów, będzie emancypacyja Katolików.

Wydział mianowany przez Izbę niższą do rozpoznania przyczyn powiększającego się stanu zbrodni i stanu Policji w stolicy, znacznie już w pracach swoich postąpił. Wszystkie więzienia zwiedzili wyznaczeni do tego Członkowie, i spodziewają się, że niebawem zdana będzie sprawa. Co najbardziej zwróciło uwagę Wydziału, jest bez wątpienia powiększanie się liczby młodych zbrodniarzy i zwyczaj panujący w Sądzie Oeld-Bailey, zawyrokovania kary śmierci względem wszystkich osób winnych technicznego przewinienia, uważanego za główną zbrodnię; chociaż na każdym posiedzeniu takie postępowanie, jako przeciwne rozumowi, coraz więcej się wyjaśnia. Tak na posiedzeniu tego Sądu wskazano na szubienicę dwóch chłopców po 12 i 13 lat mających, ponieważ wyłamawszy okno sklepu, wzięli towarów za 4 fenniki, a zatem popełnili kradzież przez wyłamanie, co jest główną zbrodnią.

Ponieważ po dwakroć zamierzona reforma Parlamentu nie udała się, przeto przyjaciele tego środka starają się do celu swojego powołać i w części zbliżyć. Times zwraca w tym względzie uwagę publiczności na sprawę, która się nie dawno w Yorku toczyła. Przedmiot dotyczył się pretensji Ajenta, który podczas ostatnich powszechnych wyborów do Parlamentu, użyty przez pewnego kandydata, dopominał się o zapłcenie za swoje trady, że mu wyjednać miejsce w Izbie niższej z miasteczka Pontefract. P. Brougham, obrońca oskarzonego, korzystał z tego powodu, aby z jednym świadkiem przedsięwziąć surowe badanie względem wyborów w owym miasteczku. Świadek zeznał, iż tam powszechnym jest zwyczajem płacić od wyboru, to jest innemi słowy: przekupywać wyborców. Ze zaś twierdził, iż tam znajdują się wyborcy, którzy nie biorą pieniędzy, zatem pytał się P. Brougham dalej: Jestże ich z dziesięciu? — Tak. — Przysięgniesz, że znajduję się ich tam podobnych więcej jak dziesięciu, albowiem przeto będziesz mógł ocalić miasto? — Nie. — NatURALNIE odpowiedź ta

rozmieściła słuchaczy. Gdy tedy uważamy, że ogół tamecznych wyborców wynosi do tysiąca dwóch set, i że między nimi jest tylko czterdzieści, którzy są wolni od oskarżenia o przekupstwo, tedy nawet najgorliwшему przyjacielowi przeworzonego takim sposobem systematu reprezentacyjnego odechnąć się śmiać. (G. W.)

Francya.

Xiążę Riviere, Guwerner Xięcia Bordeaux, umarł po ciężkiej długiej chorobie w dniu 21. Kwietnia.

Król postanowieniem swoim z d. 13. Kwietnia mianował Kontr - Admirala Barona Machau, Członkiem Rady Admiralicji, w miejscu Kontr-Admirala Ronssin, powołanego na Dowódcę jednej dywizji okrętów.

Izba Parów słuchała w d. 19. Kwietnia rocznego raportu Kommissji dorzorczej kassy umarzającej, poczem Minister skarbu przełożył pięć projektów do prawa względem nadzwyczajnych wydatków różnych Departamentów dla ukończenia prac katastrowych.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 18. Kwietnia, odczytał Prezydent list P. Mousnier Buisson, w którym tenże z powodu niektórych denuncyacji z trybuny, dotyczących się jego wyboru na Deputowanego, prosi z osobistego uczucia o swoje uwolnienie. Zdarzenie to uczyniło wielkie w Izbie wrażenie. P. Ravez oświadcza, iż mniema być stosowną godności Izby nie przyjmować tej prośby; albowiem P. Buisson nie zrzeka się własności Deputowanego, lecz wyboru, który przeciw Izba za ważny uznata. P. Bourdeau, dawniejszy zdawca sprawy z aktu wyborowego względem tego Deputowanego, obstaje za swoim oświadczeniem, że jeden wyborca popełnił fałsz w całym znaczeniu słowa. P. Sebastiani pochwała uczucie P. Buisson, i wnosi na uprzednie pytanie. PP. Pardessus, Kaźmierz Perrier i Bourdeau mówią, pierwszy przeciwko, drugi za pytaniem. Prezydent bawe względem uprzedniego pytania głosować, czyli mają być narady, lub nie, lub czyli prośba o uwolnienie wprost ma być przyjęta. Dwukrotne powstanie z miejsc i siadanie okazuje wątpliwość. Uważają, że P. Preissac i P. Bacot de Romans ze strony prawej przesiedli się do środka, aby z tą stroną głosować. Nakoniec wezwaniem imiennem zgodzono się na proste przyjęcie 164 białymi przeciwko 150 czarnych galek. Poczem Izba uchwaliła przyjęcie trzech projektów do prawa, dotyczących się upoważnienia kilku Departamentów do nałożenia podatków na budowę gościnców.

(G. W.)

Danija.

Flotylla Szwedzka, złożona z fregaty, korwety i galioty pod Admiratem Nordenskiöld, która w d. 10. Kwietnia mimo Kopenhagi przepłynęła, udała się do Krystyanii, gdzie połączywszy się z 2 norweskimi bryganami, uda się potem na morze śródziemne. (G. W.)

Rossyja.

Z Petersburga donoszą pod d. 12. Kwietnia o przybyciu tamże J. K. W. Xięcia Oranii.

Ukazem z d. 5. Kwietnia, Cesarz Jmć mianował rzeczywistego tajnego Radcę i Szefa Ministerjum spraw zewnętrznych, Hr. Nesselrode, Vice-Kancelerzem, i wielu innym urzędnikom oświadczył łaski. Rozkazem dziennym z dnia 6. Kwietnia, posunął Monarcha 27 Pułkowników i Generatów Majorów.

Reskryptem z dnia 12. z. m., Cesarz Jmć raczył nadać dyamentowe znaki orderu Stój Anny 1. klasy Jenerałowi Porucznikowi Hrabieciu Guriew.

Rozkazem dziennym z daty 14. z. m., J. C. Mość zatwierdził następujące nominacje w flocie Bałtyku: Vice-Admiral Korobka mianowany został Dowódcą 1. dywizji; a Kontr-Admiralowie Rudniew, Candler i Reutel, naczelnikami 1. 2. i 3. brygady tejże dywizji. — Vice-Admiral Hrabia Heyden, Dowódcą 2. dywizji; a Kontr-Admiralowie Łazariew, Hamilton i Wasiliew, Dowódcami trzech brygad tejże dywizji. — Vice-Admiral O'Gilwie, Dowódcą dywizji 3.; Dowódcami zaś brygad, Kontr-Admiralowie Byczewski 5., Czelejew i Minicki. — Radca kolegijski Butakow mianowany Poddyrektorem w Ministerstwie żeglugi, i, jako niegdyś Oficer marynarki, Kapitanem floty 1. klasy.

Ukazem z tejże daty, przesłanym do kaptali orderów, Cesarz Jmć raczył udarować Radcę Stanu Gribojedowa, Członka Ministerstwa spraw zagranicznych, orderem S. Anny 2. klasy z brylantami.

Gazeta handlowa zawiera tabelę wydobytego złota i platyny w kopalniach Uralskich, w ciągu drugiej połowy roku 1827. Z niej okazuje się iż w kopalniach skarbowych wydobyto:

Złota 41 pud. 26 funt. 18 zoł. 66 d.
w prywatnych, 99 — 25 — 72

Ogółem 141 pud. 11 funt. 90 zoł. 66 d.
Platyny wydobyto: w kopalniach skarbowych:

1 pud 2 funt. 79 zoł. 24 d.
w prywatnych: 9 — 8 — 12 —

Ogółem 10 pud. 10 funt. 91 zoł. 24 d.
(D. A.)

Wiadomości z Grecyi.

Pod d. 18. Marca wyszedł w Poros (pod liczbą 677) następujący wyrok Prezydenta Grecyi: »Prezydent Grecyi, z uwagi, że oddział okrętów Paszy Egipskiego, złożony z kilku okrętów wojennych i przewozowych, wypłynął w d. 12. Lutego z Alexandrii na morze Greckie i że za tą wyprawą, która już do przystani Suda na wyspie Kandyi zawinęła, inne tego rodzaju przybyć mają; — z uwagi, że wyprawa ta ma dwójaki zamiar, zaopatrzyć bezpośrednio twierdzę wyspy Kandyi w żywność i pośrednio ztamtąd dawać pomoc różnego rodzaju wojsku Ibrahima Paszy i twierdzom, które są osadzone; — nakoniec z uwagi, iż obowiązkiem jest rządu Greckiego, o ile od niego zawisło, nie dopuszczać dowozu żywności i amunicyi, i pomocy wspomnianym twierdzom; stanowi, co następuje:

1) Dywizya okrętów, złożona z ośmiu brygów wojennych i galiot, i pewnej liczby szalup kanonierskich i innych zbrojnych okrętów, przeznaczona jest nie dopuścić dowozu żywności, amunicyi i innych nie pozwolonych artykułów wojennych do twierdz wyspy Kandyi przez 4 urków osadzonych, utrzymywających ścisłą blokadę przed twierdzami Koron i Modon, jakoteż przed Nawaryno, i wzmocnić blokadę, istniejącą już przed zatoką Patras i Lepanto. Kontr-Admirał J. Sachtoris mianowany jest dowódcą tej dywizyi. Na każdy okręt wojenny lub przewozowy pod banderą nieprzyjacielską, chcący przetłamać blokadę, lub pokazać się przed twierdzami, których blokada mu powierzona, lub w bliskości tychże, uderzy, i Kapitanom dywizyi okrętów pod jego rozkazami będących uderzyć każe. 4) Nie dopuszczać, aby jakibądź okręt kupiecki lub handlowy pod banderą neutralną do wspomnianych przystani lub zatok zawijał. 5) Wszystkie neutralne okręty kupieckie lub inne neutralne okręty handlowe, któreby do wspomnianych przystani lub zatok z ładunkiem zapasów żywności, amunicyi lub innych zakazanych artykułów wojennych płynęły, zatrzyma i Kapitanom pod swoimi rozkazami będącym zatrzymać rozkazuje i poszle takowe do siedziby rządu (Eginy), gdzie sądzone będą przez sąd w tym celu ustanowiony, przyczem trzymać się ma udzielonych sobie instrukcyj względem zabrania tych okrętów i przepisów, które zachowywane być powinny podczas podróży do siedziby rządu. 6) Od tego wyjątemi są okręty neutralne handlowe, przeznaczone do twierdz Kandyi. Takowe w pierwszych trzech tygodniach po ogłoszeniu niniejszego wyroku, gdy z wysp Jońskich lub od brzegów Królestwa Neapolitańskiego — a w ciągu sześciu tygodni po ogłoszeniu tego u-

wiadomienia, gdy od brzegów Francuzkieb, lub brzegów morza Adryjatyckiego, przybývają, powinny być tylko w swojej dyrekcyi gdzie indziej skierowane, i dopiero po upływie tego terminu, gdy są ładowane zapasami żywności, amunicyi i innych zakazanych artykułów wojennych, będą zatrzymywane i do siedziby rządu posłane. 7) Wszystkim okrętom powyżej wymienioną dywizyją składającym nie wolno jest, oddalać się ze swego stanowiska, i krążyć po morzu, przyczem Karabusa i Dragomestre przyjęte są jako istotne punkta linii ich stanowiska. Każdy okręt wspomnionej dywizyi, spotkany po za tą linią na morzu śródziemnym, nie mając szczególnego przez Kontr-Admirała podpisanego zlecenia, uważany i traktowany będzie jak statek rozbojniczy. —

8) Wszystkim okrętom wspomnionej dywizyi nie tylko zakazano jest spokoju handlu narodów neutralnych jakimbyż sposobem uciążać lub naruszać, lecz będzie ich obowiązkiem neutralne okręty handlowe bronić, w razie potrzeby onym wszelkiej udzielać pomocy i obrony i nawet onym na linii stanowiska dawać zastępcę. 9) Wszystkim i każdemu z Kapitanów okrętowych rzezonęj dywizyi zaleca się rozbojników morskich znajdujących się na linii ich stanowiska ścigać, okręty ich niszczyć, a gdy je zaborą, pod pewną i bezpieczną eskortą do siedziby rządu odsyłać. — W Poros d. 18. Marca 1828. — Prezydent: J. A. Capodistrias. — Sekretarz stanu: Sp. Trikupi.

Pod datą powyższą i liczbą 678, ogłoszono dalej wyrok następujący: »Rzeczpospolita Grecka. Prezydent Grecyi, z uwagi, że twierdza Messolongia, chociaż od czasu wzięcia Wassiladi ściśle jest od morza blokowana, jednakowoż od ładu jest w żywność zaopatrywana; — z uwagi, że w mieście Prevezie i po wielu innych nad zatoką Ambrakia położonych, znajdują się składy żywności i amunicyi, przeznaczone do zaopatrywania załogi Messoiungi, i wojsk, które jeszcze w Akarnanii jedną linią utrzymują, a za pomocą których nieprzyjacieli wspomnioną załogę wspiera; — z uwagi, nakoniec, iż powinnością jest rządu, jak dalece w jego mocy, nie dopuszczać do zatoki Ambrakia dowozu żywności, amunicyi i innych artykułów wojennych zakazanych; — z uwagi na wyrok Nro. 677. — i zapatrzwszy się na raport naczelnego wódza, P. Richarda Charoh, w którym żąda pomocy siły morskiej, dla blokowania Prevezy i przygotowania skutków działań przeciwko Messoiundze; — stanowi, co następuje: 1) Kontr-Admirał Sachtoris otrzyma rozkaz, odbierać dostateczną liczbę szalup kanonierskich i okrętów zbrojnych z dywizyi okrętów pod jego dowództwem zostającej, utworzyć z nich flotyllę i postać ją do Dragomestre, gdzie zostawać bę-

dzie pod bezpośrednimi rozkazami naczelnego wodza, P. Richarda Church. 2) Wódz naczelny przedsięwzięcie stosowne środki do blokowania Prewezy i w tym celu wyda potrzebne rozkazy i zalecenia komendantowi rzeczonyj flotilli. 3) Przy ogłoszeniu blokady starać się będzie, aby żadnego neutralnego okrętu kupieckiego lub handlowego w ciągu pierwszych dwóch tygodni po ogłoszeniu owego oświadczenia nie zabierano. — W ciągu tego czasu okręty lub statki neutralne, przeznaczone z ładunkiem wojecnym zakazanym do zatoki Ambrakia, zwracane tylko będą w swojej dyrekcyi i wolno puszczone. 4) Po upływie tego czasu z ładunkiem zakazanym wojecnym zabrane okręty lub statki, powinny być nasamprzód do Dragomestre zaprowadzone, gdzie Kommissyja w tym celu przez naczelnego dowódcę ustanowiona przedsięwzięć śledztwo. Gdy takowa uzna, że zabranie nastąpiło porządnie i z powodów słusznych, wtedy zabrany okręt lub statek, postany będzie do siedziby rządu, gdzie właściwy sąd względem niego zawyrokuje. W razie przeciwnym, powinien być natychmiast uwolniony. 5) Naczelnny dowódzca wyda najściślejsze rozkazy komendantom szalup i innych zbrojnych okrętów, tworzących flotyllę, aby szanowali spokojny handel narodów neutralnych i najmniejszej onym nie czynili przeszkody. Przekonanych, iż przeciwko tym rozkazom postąpili, każe przez sąd wojenny sędzić i surowo karać. 6) Wyznaczy liniję operacyjną, którą szalupy i inne statki flotylli nie będą mogły przekraczać pod karą, uważania i traktowania onych jako rozbojników morskich, jeżeli spotkane będą za granicą tej linii. — Poros w d. 18. Marca 1828 r. — Prezydent: J. A. Capodistrias. — Sekretarz stanu: Sp. Trikupis. «

List z Poros z d. 25. Marca donosi co następuje:

» W d. 20. z południa zawiął niespodzianie do tutejszej zatoki okręt francuzki linijowy le Trident; przywoził ón Vice-Admirala de Rigny, który w siadłszy na szalupę, przybył na ląd i odwiedził Prezydenta Hr. Capodistrias. Admiralf de Rigny przepędził noc na pokładzie fregaty Juno, odwiedził w d. 21. rano jeszcze raz Prezydenta i potem wsiadłszy na okręt Trident, popłynął do wyspy Milo, miejsca zbiegania się okrętów francuzkich na Archipelagu. «

W d. 23. t. m. odprawił Hr. Capodistrias powtórnie przegląd stojącego pod Damala kor-

pusu, którego dowództwo powierzył Xięciu Dymitremu Ypsilanti. Podczas tego drugiego przeglądu, włącznie z ludźmi Grivy, znajdowało się 1700 żołnierza. Dnia wczorajszego otrzymał Ypsilanti swoje ostatnie instrukcyje, i część jego wojska wyruszyła już do Salamis. Reszta wojska i sam dowódzca, wyruszyć mają jutro na miejsce swojego przeznaczenia — sądzą, że pójdzie do Atyki.

Flotylla z siedmiu okrętów wojecnych, złożona wyłynęła dnia wczorajszego pod rozkazami Kontr-Admirala Sachuris. Przeznaczona jest do blokowania przystani Poloponezu osadzonych przez Turków i Egipcyan. Okręty wspomniane zabrały 420 Rumeliotów pod Grywą, którzy pójdą wzmocnić korpus Jenerala Church pod Dragomestre. Szalupy kanonierskie: Bawiera i Philellene odłynęły mając niebawem wraz z innymi mniejszemi statkami dla oblężenia zatoki Atenskiej i Negropontu. Koszta na uzbrojenie tych wypraw opędzono przez wymuszone i dobrowolne składki, szczególnie na wyspach, i z dochodu niektórych ceł, a resztę tym sposobem weszłych pieniędzy, mówią 80000 talarów, użyto na forszus w innych gałęziach administracyi. «

W d. 22. t. m. przedsięwzięto w tutejszej przystani doświadczenia z okrętem parnym Enterprise, zbudowanym jak wiadomo w Anglii, które to doświadczenie nfe lepiej wypadło jak dawniejsze czynione w Anglii. W prawdzie pięknie jest zbudowany, lecz siła poruszająca za słaba. «

» Kapitan Hasting nie mogąc się zgodzić z Jeneralem Church, opuścił okręt parny *Perseverance* (ochrzczoney w Grecyi *Karteria*) zbudowany przed rokiem w Anglii, który na ostatku stał dla blokady pod Messolungą. Church nie jest więcej Jeneralissimus, na który stopień mianowała go była tymczasowa komissyja rządowa. Prezydent daje mu tylko tytuł: naczelnny dowódca w Grecyi zachodniej, jaki ma Dymitry Ypsilanti w Grecyi wschodniej. Słychać, że Hasting zakładać ma arsenalf w Poros; na Dyrektora tegoż arsenalu mianowany jest jeden z braci Tombasi. «

» Hr. Capodistrias, odsyłając jenców Arabów i Turków, którzy za przednictwem dowództwa c. k. austryjackiej eskadry na Wschodzie za równą liczbę jenców Greków zostali wymienieni, kazał ich przed odjazdem na nowo ubrać. «
(D. A.)

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 19. Rozmaitości.)